

PRED PREMIJERU MARIO KOVAČ, REDATELJ OPERE 'MARŠAL' KOJA ĆE BITI PRAIZVEDENA VEČERAS U HNK SPLIT

Preuzeli smo samo mane socijalizma i kapitalizma

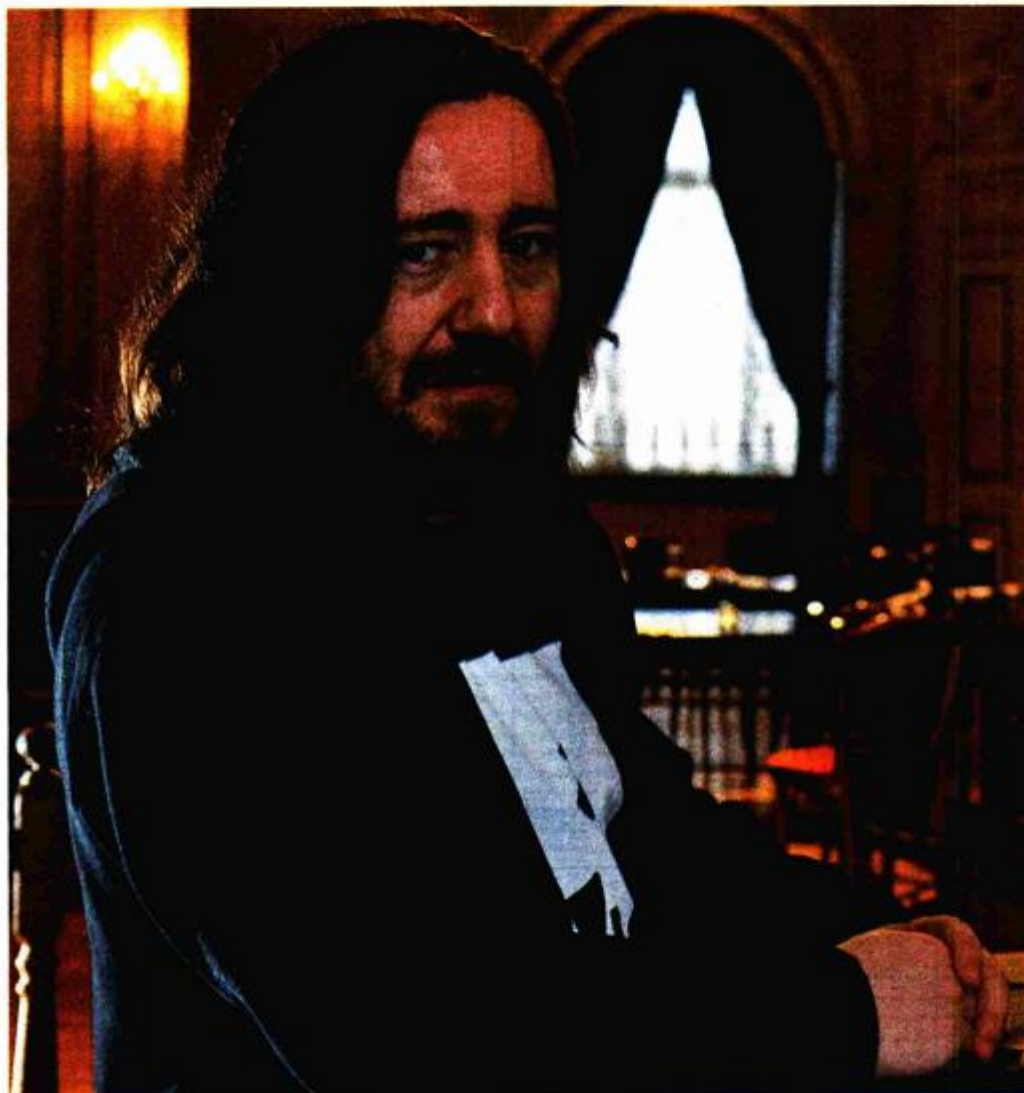
Hrvatska spada u tranzicijske zemlje koje su od socijalizma sačuvala golem birokratski aparat i podanički mentalitet i izgubile socijalnu svijest i radničku solidarnost, a od kapitalizma preuzele gramzivost i pohlepu umjesto tržišnih sloboda, kaže Mario Kovač, redatelj opere 'Maršal'

PIŠE SINIŠA KEKEZ

Praizvedba opere "Maršal" Silvija Foretića bit će večeras u 20 sati u HNK Split. Riječ je o koprodukciji s Muzičkim biennalom Zagreb. Izvedbom će ravnati maestro Ivo Lipanović, a redatelj predstave je Mario Kovač. S redateljem širokoga spektra interesa od društvenog aktivizma, preko pisanja poezije, do kvizova popričali smo uoči praizvedbe.

Kako je bilo raditi praizvedbu "Maršala" u zgsnutom roku od samo 30 dana na sceni. Je li kratak rok djelovao poticajno?

- Da smo barem imali 30 dana na sceni, ha-ha-ha. Na žalost, bili smo treća premijera zaredom u kratkom roku, a datum naše praizvede nismo mogli micati jer smo vezani uz program Biennala. No, kao i obično u takvim situacijama, svi smo morali malo žešće potegnuti kako bismo nadoknabili nedostatak vremena. Do sada sam režirao četrdesetak predstava i par opera i mogu vam reći da mi se nijednom nije činilo da imamo dovolj-

Mario Kovač: U životu sam se uspio riješiti stvari koje me ne zanimaju

JADRAN BABIĆ/CROPIX

no vremena, pa ovo i nije toliko drugačija situacija u odnosu na inače.

Švedski stol

Svi solisti govore da im je praizvedba poticajna jer potpuno samostalno kreiraju ulogu, bez prethodnika. A vi imate prethodnika u filmu Vinka Brešana, kojeg ste obećali režijski slijediti. Kako je režirati u toj situaciji?

- Moram vas ispraviti. Odlukom skladatelja dogovoreno je dosta vjerno praćenje scenarija Ive Brešana, ali po-

prilično bi bilo teško pokušati prenijeti filmske režijske postupke u medij opere. Stoga se nisam osjećao nimalo sputan u svom radu. Dapače, posao mi je bio olakšan time što imam ispred sebe predložak iz kojeg mogu, poput nekog švedskog stola, uzimati pojedina rješenja. No, vjerujem da je opera koju smo napravili ipak u znatnoj mjeri drugačije djelo od filma.

Opera obrađuje temu još uvijek osjetljivog lika i djela. Čini se kako smatrate da su takvi likovi odlični za hu-

mor?

- Mislim da je lik svakog političara dobra podloga za humor. Sjetite se što je Charlie Chaplin napravio u "Velikom diktatoru", na primjer, no u ovoj operi to nije slučaj. "Maršal" nije komedija koja se smije Titu kojeg, na kraju krajeva, poimence i ne spominje, već svima nama koji živimo nakon njega još uvijek opterećeni njegovim naslijedom.

Na presici ste spomenuli i tezu da smo mi možda uzeli najgore iz socijalizma i iz ka-

Ansambl

•• U "Maršalu" nastupaju Stefan Kokoškov, Adela Golac Rilović, Branko Robinšak, Armando Puklavec, Dinko Lupi, Sveto Matošić-Kommenović, Marija Buzdovačić, Mate Akrap, Terezija Kusanović, Aurelio Kokeza, Vinko Maroević, Miroslav Ljubičić, Žana Marendić-Bučević, Marijo Krnić, Jadran Barišković, Ivan Jakus, Branka Papak, Tonči Banov, Zdeslav Petrašić, Marko Lasić. Uz njih, tu su Zbor, Orkestar i Balet HNK Split te Dječji zbor Glazbene škole Josip Hatze. "Maršal" će se izravno prenositi u zagrebačkom kinu "Tuškanac".

pitalizma, i to danas živimo. Točno?

Oaza kvaliteta

- Meni se čini da jest. Neke od rečenica koje lažni Maršal izgovara u operi, a koje su dijelom sastavljene od izvornih Titovih rečenica, aktualne su i danas. Kao, na primjer: "Birokratizam je najveća rak rana za jednu zemlju, on uopće ne vodi računa o raspoloženju naroda" ili "Nijedna zemlja, ma koliko ona bila moćna, nema pravo drugima nametati svoju ideologiju i način života." Na žalost, i Hrvatska spada u te tranzicijske zemlje koje su od socijalizma sačuvala ogroman birokratski aparat i podanički mentalitet i izgubile socijalnu svijest i radničku solidarnost, a od kapitalizma preuzele gramzivost i pohlepu umjesto tržišnih sloboda.

Pripadnik ste alternativne

Gosti

•• Dolazak na splitsku praizvedbu najavili su predsjednik Ivo Josipović, te Ivo i Vinko Brešan, autori filma "Maršal" prema kojem je nastao libreto. I tu uglednim gostima, kako bi rekli Brešani, nije kraj.

kulture Mochvare, a režirate u HNK, radite kao DJ, a režirate operu. Ima li u tome otpora u vama i oko vas?

- Da ima u meni i trunke otpora spram opere, jednostavno se ne bih njome bavio. I inače sam se uspio u životu riješiti stvari koje me ne zanimaju, već radim isključivo ono što želim. Na kraju krajeva, u ovom društvu gdje televizijskim, radijskim i klupskim prostorom kod nas caruju kič i neukus, opera je baš kao i alternativni rock koji slušam privatno, jedna rijetka oaza kvalitetne glazbe zahvaljujući kojoj čovjek može odmoriti i oplemeniti svoje oči i uši.

Već ste režirali u Splitu, pa i "Krovnu udrugu" koja je izazvala buru u doba Mani Gotovac. Možete li komparirati ta dva razdoblja?

- Nezahvalna je pozicija gostujućeg redatelja za takve usporedbe. I u jednom i u drugom slučaju došao sam u Split na tek nešto više od mjesec dana i pri tome se isključivo koncentrirao na jedan projekt. Da bi se upoznao duh nekoga grada ili kuće, potreban je duži boravak. Mani Gotovac je žena oko koje nikad nije bilo dosadno... No sad se tu pojavljuju i prislušni aparati i krim policija. Tko zna, možda dobijem priliku ovdje režirati i "remake" nekog kriminalističkog trilera, ha-ha-ha...